

Пюрбеев Б.

Маша школа.

Букварь.

На латинском алфавите

М.; Центр. изд-во народов
ее, _____?

АН-666664
КОИ
0835
РОССИЯ-РОССИЯ
ПОЧТА

РОССИЯ
20.08.02
578

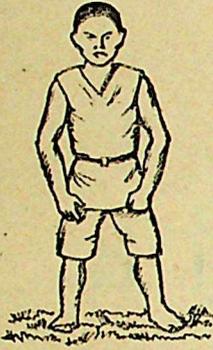
Сербия
14.08.02

O t a

B o t a

Mota

Bata

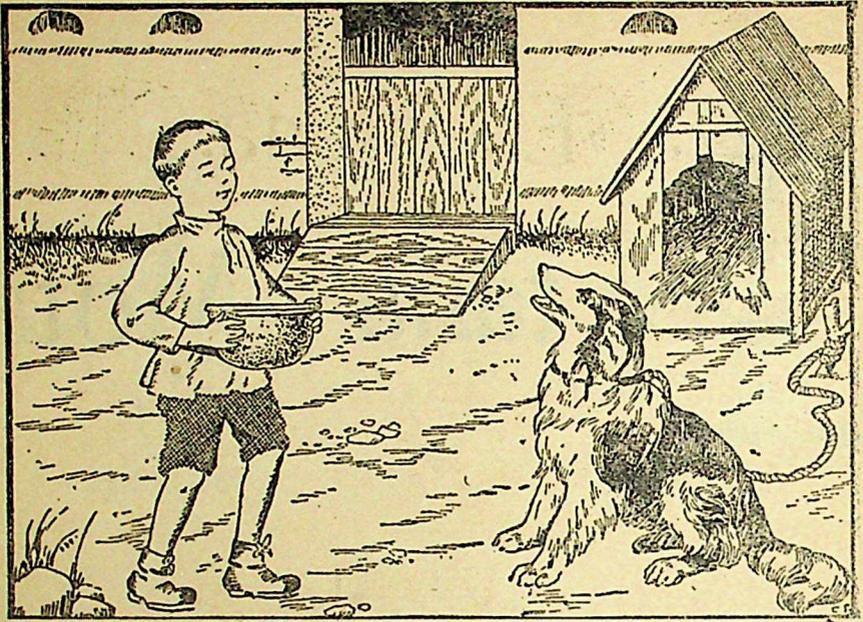

tana Mota

mana Nona

Batan Nona

No x a.

Xaxan noxa.

Noxan xoto.

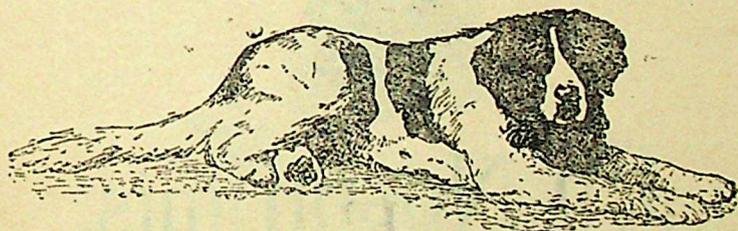
Noxa.

En Nona.

Nona mini ax.

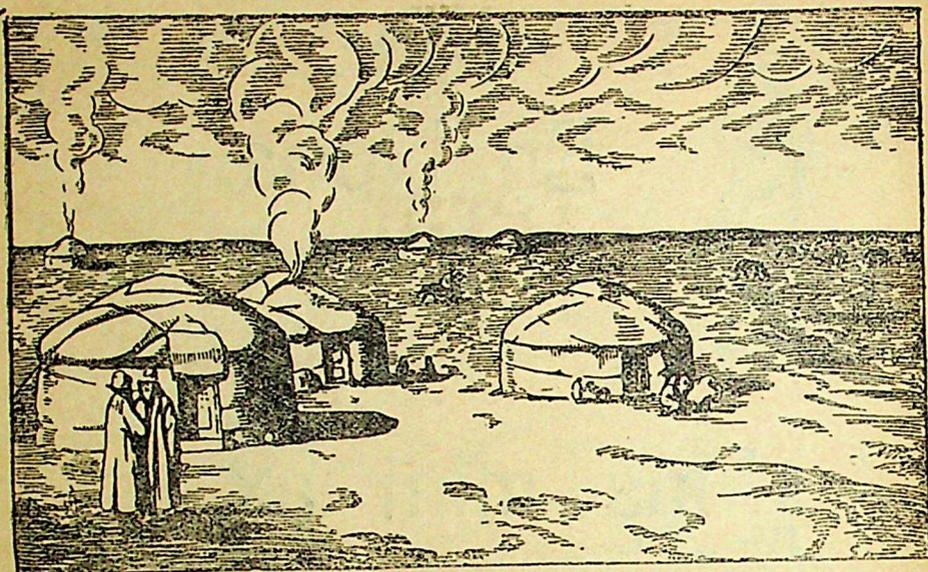
Mini ax Nona.

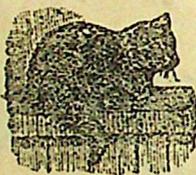
En Enin noxa.

Enin noxan im.

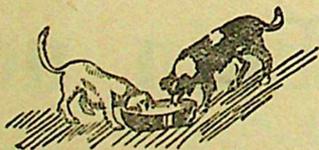
Enin noxa. Mini ax.

Samsona xotn.

En Nostin mis.

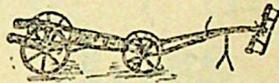
En mini noxas.

Samsona xotn.

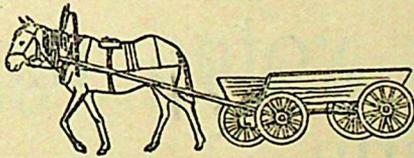

Term.

Bogan gerin term.

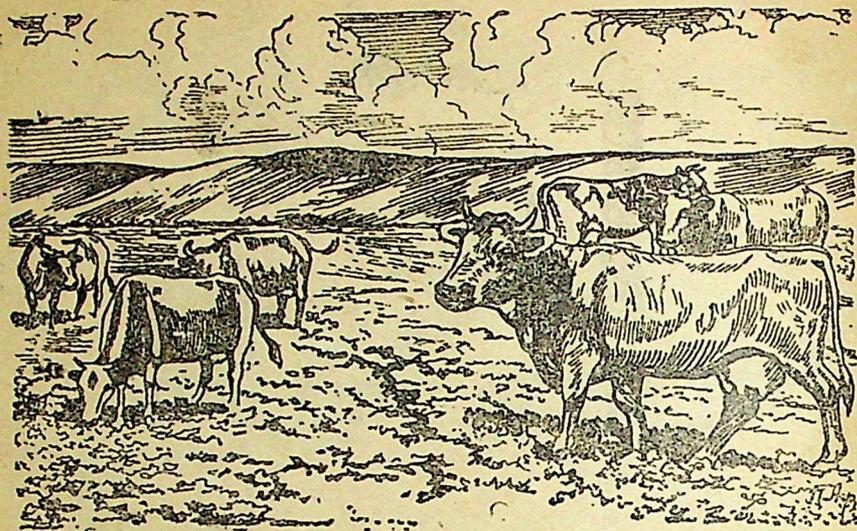

Tergn.

Tatata tergn.

Gerin term.

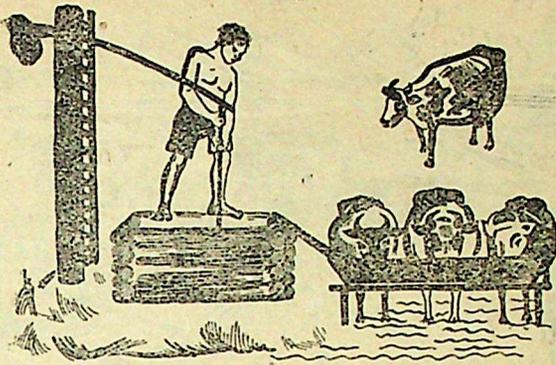
Mal.

Mana xotna mal.

Mana xotna mal Bo-
va manna.

Oln mal olna.

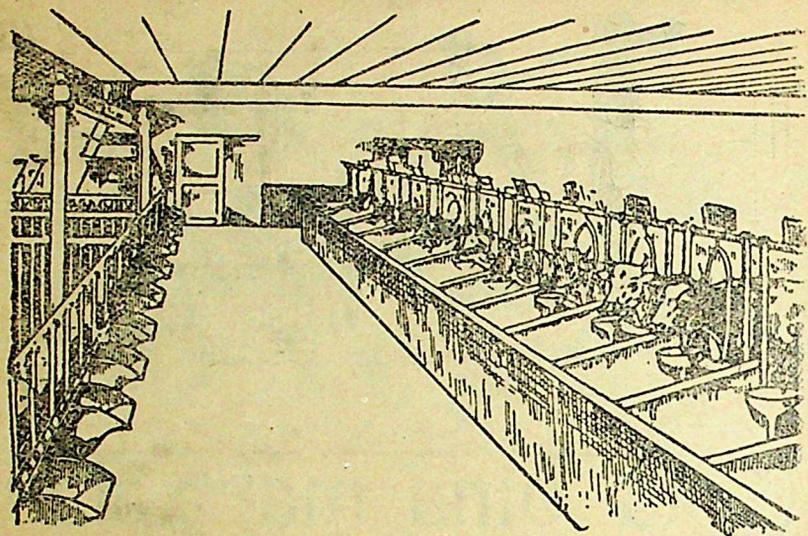
Mana olna mal.

Kota olna mal xələnə
Kotan xələsn mal sənər
sərnə.

Mana oln Kotag taasna.

Kota olna mal xələsn.

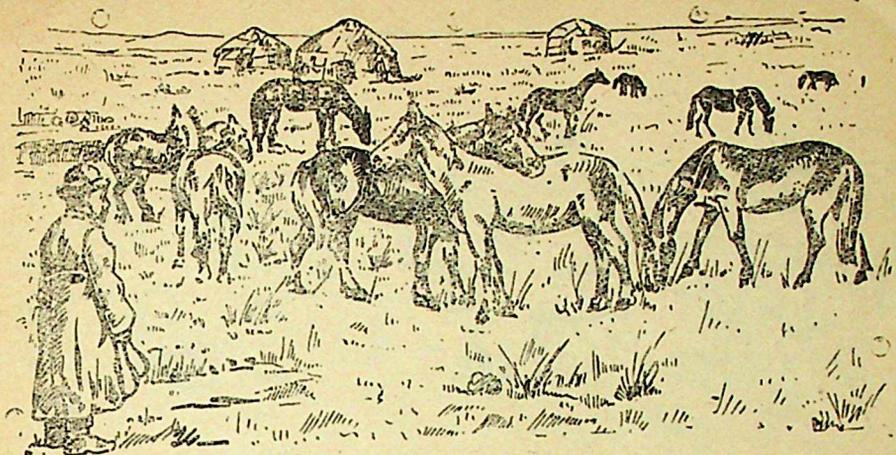

Toxmta ykrmyd.

Mana xotn negdəd ysnə
ortg byrdəv.

Ortgin ykrmyd ystə toxmta.
Mana ortg ykrmydən sənər
asrna. Tegəd ter ykrmydəsən
ik ys avna. Aav, orgt or!

1, 2, 3, 4, 5.

Adun.

Buvan xotn niləd aduna
ortg byrdəv.

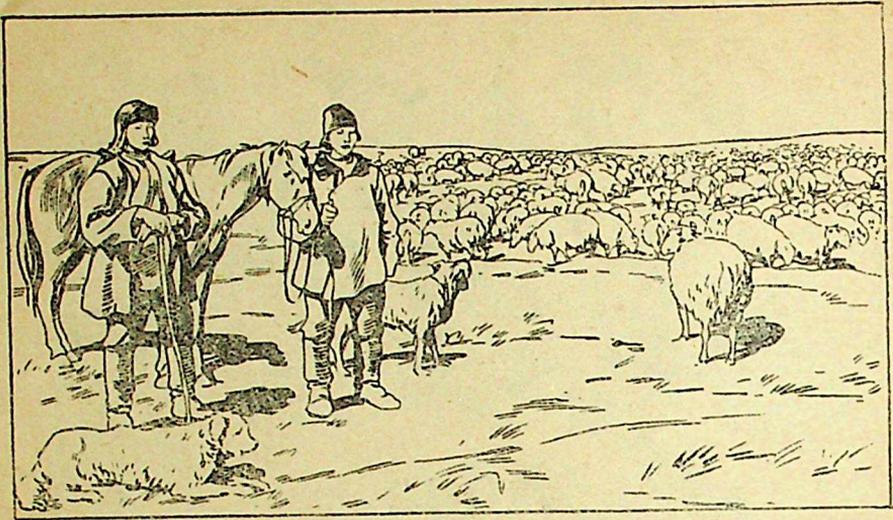
Tednə aduna ortgin axlaç
Bova bolva.

Çimdə Kuka olna aduç bol-
va.

Kuka Çumd 2 adu manxar
odva.

Çini aav aduna ortgt vəəny?

Çimdə Kuka olna aduç

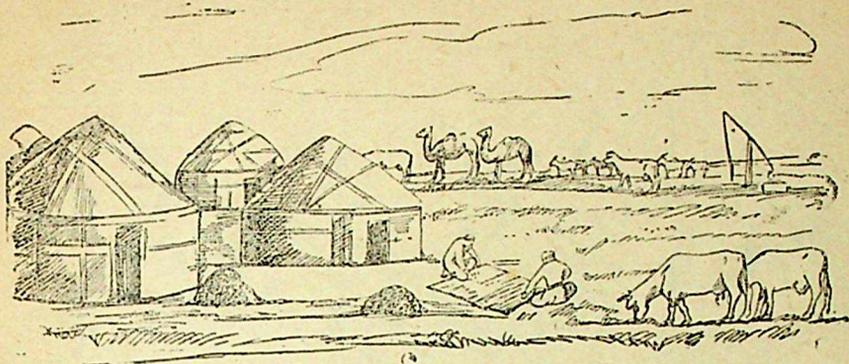

Sovxozin xən.

Sovxozin xən toxmta. Sən
toxmta xən ik noos əgnə.
Tegin idg kək.

Xəçnr xəgən sən kək idgt
xərylnə. Tegəd tednə xəne çinən
sən bolna. Sovxoz xəgən
zund 2 uslna.

, 7,6 8, 9, 10.

Хальмг гермүд.

Mana хальмгүд ишкә герт
вөөнө.

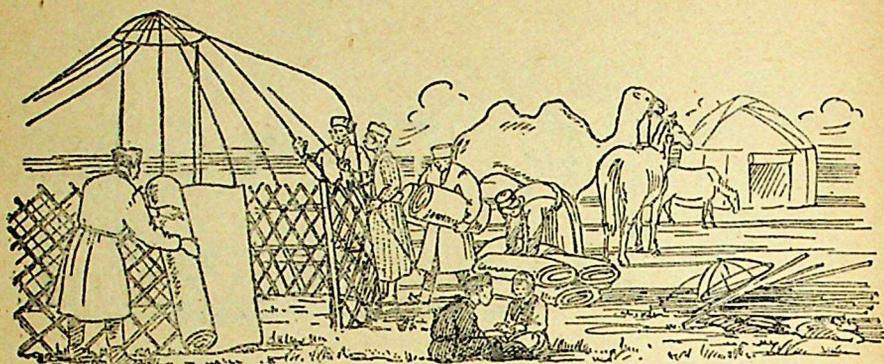
Нүүдг улс ишкә гертә бол-
димн.

Ишкә гер нооснд ик хорлтан
күргнө.

Герән бузрар биçә вәртн.

Гем бузрас хальдимн.

Гем бузрас хальдимн.

Nyzəx xotn.

Dorzin xotn nyzənə.

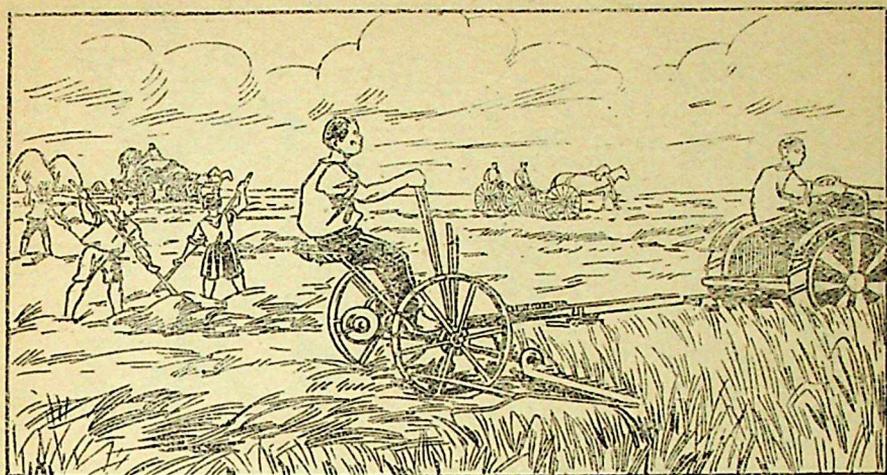
Ylmz, tanakn nyzəny?

Manakn ors gertəvdn.

Ors gerər nydimn bişi.

Ylmzin ger toxnətə sən.

Dorzin xotn nyzəns

Maşinə ortg.

Xavrin xadlhn sənər urhva.

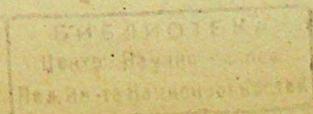
Mana ortg hurvı maşitə.

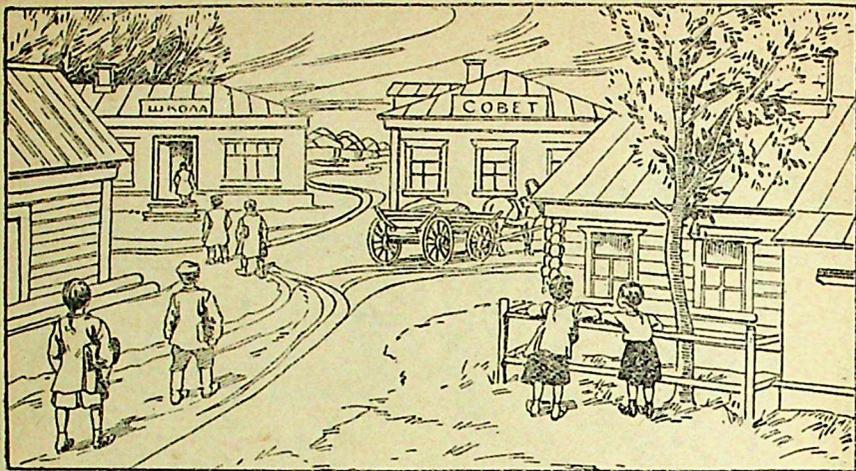
Xadlhan mana ortg maşihər xadna.

Mana Hərə şkolasn irçkəd nand nəkđ
bolna.

Şohr ortgt uga, əvsən şalhar xadna.

İhrə şkolasn irçkəd nəkđ bolna.

Mana şkol.

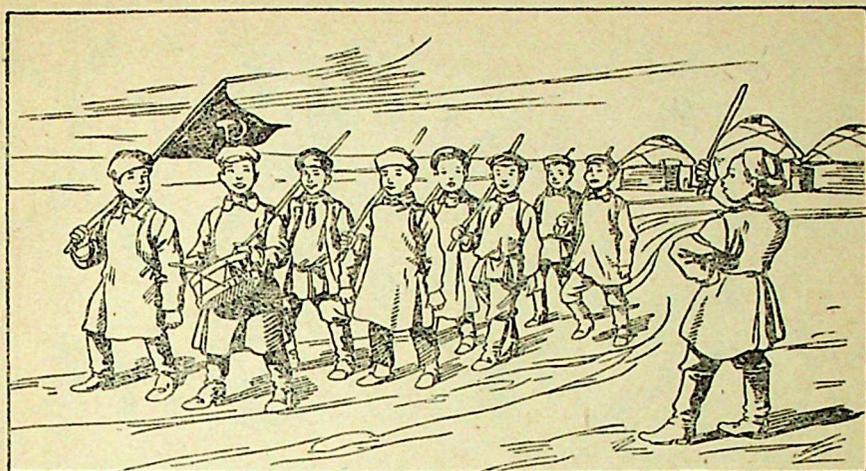
Mana şkol əmgin sovetlə zergləd bə-
ənə.

Mana xotna kövyd kyykd kevtən
şkold odna.

Mana şkold 3 bag bəənə.

Ter bagmud noman sənər dasxjn
erkd xoorndan dərldə kenə.

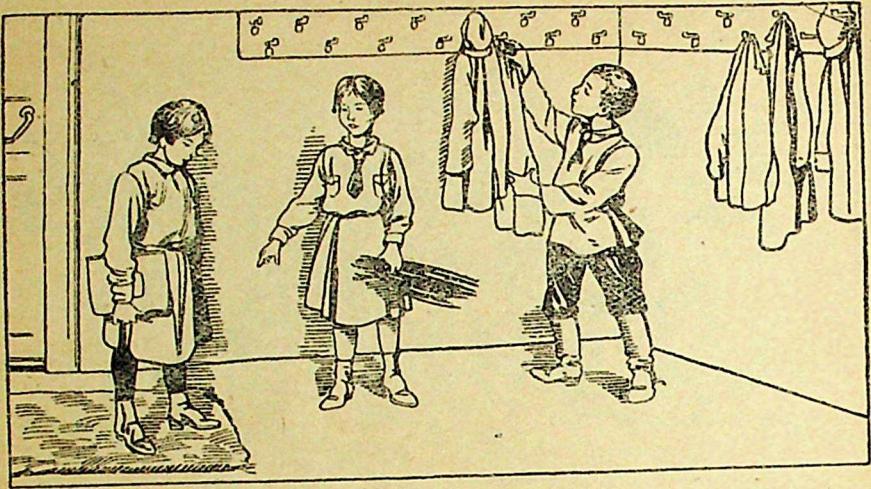
Şavritan bas şkold odna.

Ulan cerg—mana inig.

Neg dəkz şkolin көvyd кyykd Ulan cerg bolad nadcxaz. Tedn biçkn ulan ke- nçrər ulan tug kez avçkad ulincar jov- cxaz. Tedn dundasn Jamanar tolhaçan təvz avcxaz.

Ulan cerg - mana inig.

Cevrin zyytə kədlmş kedg komis.

Şkolin kəvyd kyykd xurad sanitarnij komis şiidz harhz.

Ter komist çlen bolz Sanz Bulhn xojr bas şiidgdz.

Ter xojr dezurn bolz. Bulhnъ səvyr avad ydnə ɵer zoksz, Sanznъ xuvс ɵlgdg bolz zoksz.

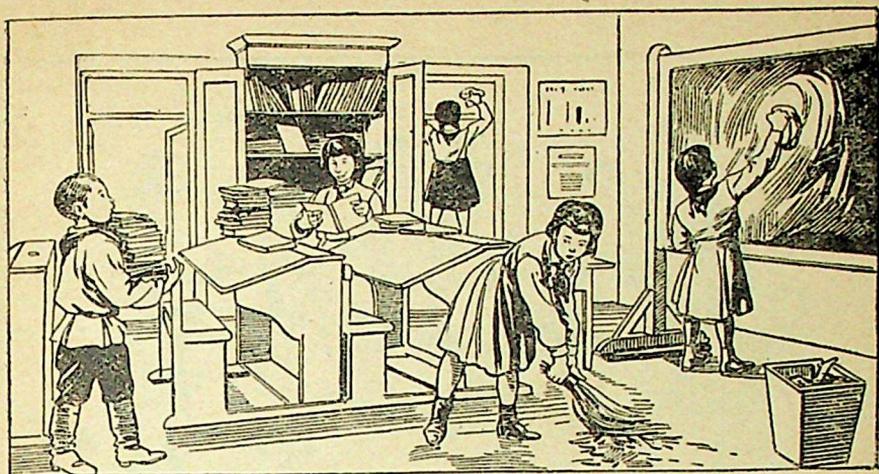
Haza naaç jovad Kermn orz irz.

Kermnə kəlnъ xı valьçg vəəz.

Bulhn Kermnig kələn arçkad or giz.

Kermnъ kələn cevrləd arçkad orz.

Kəlm arçkad orz atn!

Mana brigad klasan cevrləd—diglzanə

Kəvyd kyykd noman təgskəkəd tarad xərz odcxav. Klasd Nohan, Kermn, Namzl, Şikrə, Manz tavn yldz. Tedn neg brigad bolz byrdəd klasan cevrlz—diglxər yldcxəz.

Kermnъ brigadinъ tolhaç bolz.

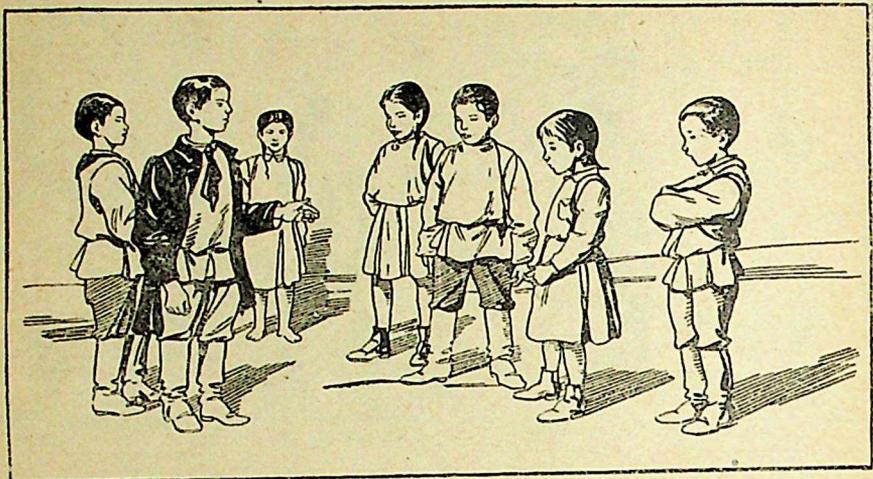
Nohan səvyr avad klasan səvyrdzanə.

Namzl terzən uhazana.

Şikrə doskan arçzana.

Manz tetradъ zəəzanə.

A Kermn vijnъ dektrmyd diglз təv-zənə.

Pyrvə pioner.

Pyrvə pioner bolz.

Bidn Pyrvəhəs suruvdn:

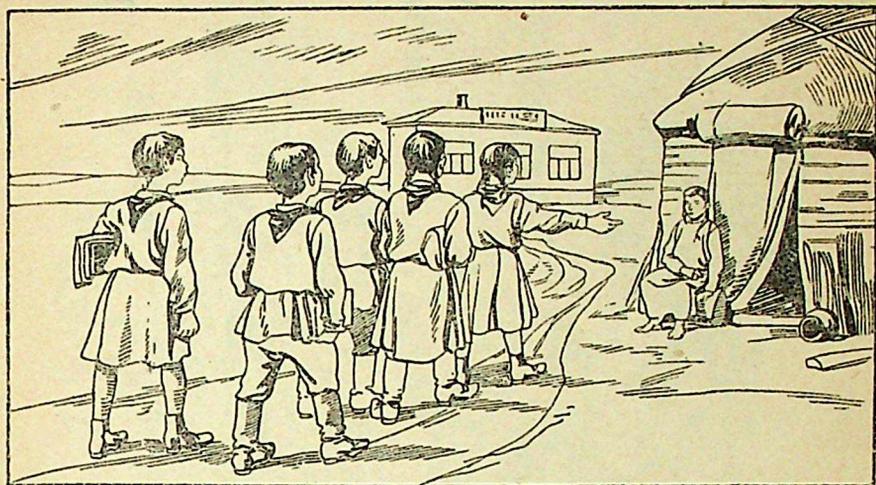
— Pyrvə, pionermyd gisn kembe?

Pyrvə mand cəlhəd kelz əgvə:

— Pionermyd—kədlmşçnrin, xar kəl-sərn bəədğ krestəjanmudin—yrn sadn giz.

Bidn, pionermyd, tednd nəkd bolx, tednd solən bolx ulsvdn.

Pyrvə pioner.

Sovet nökü bolv.

8 nas kyrsn kövyd kyykd cuhar sur-hulь surx zöbtə giz caasn irz.

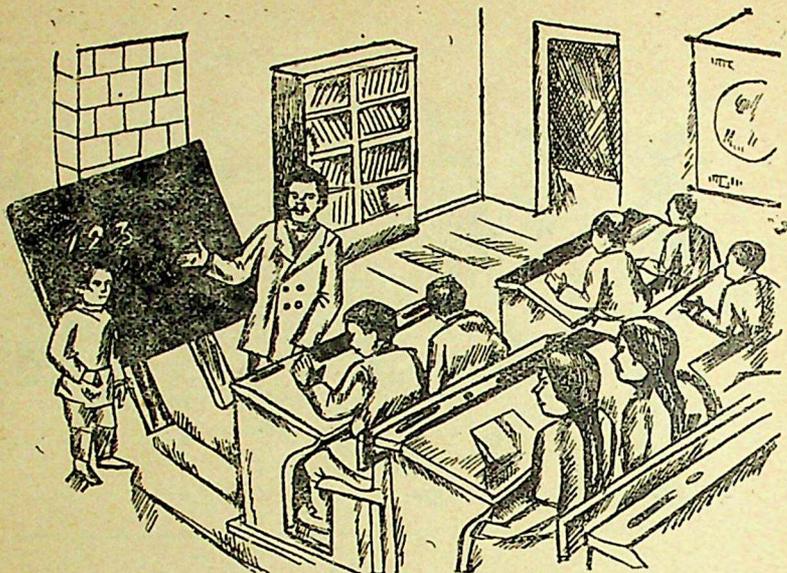
Tegəd pionermyd ken şköld orl uga bəxинь medz avxar germyd bolhnig tögəlz.

Batrak Inzyrind ircxəz. Inzyrə Kiştə kyykn 8 kyrsn bijni şköld orl uga bəhəd bəəz.

Kiştə hosn uga bolad gertən bəhəd bəəz.

Pionermyd Kiştəg əmgin sovet tal daxulad oç. Əmgin sovet koperativəs Kiştətd neg par botink avç oğç.

Tynes xooran Kiştə şköld oddg bolz.

Mana klas.

Køvyd kyykd nom surçana.

Bakş klasd bənə.

Køvyd kyykd part deerən suuna.

Bakş stolin ər zogszana.

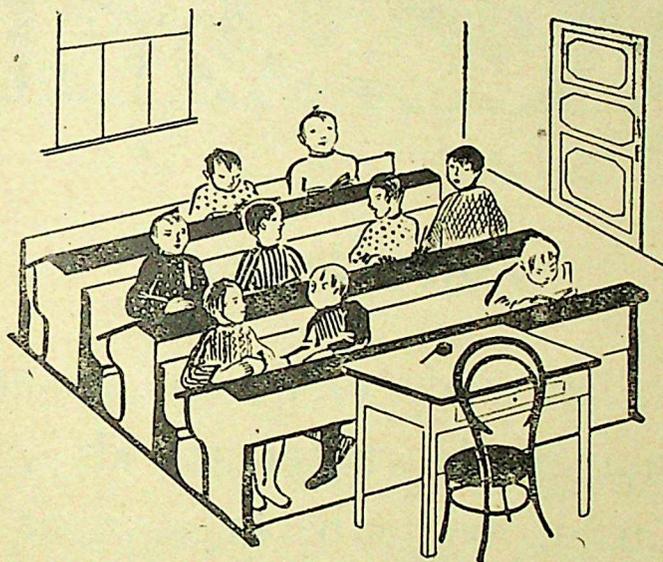
Neg køvyn doskd biczənə.

Køvyd kyykd nom surçana.

Bidn evrən daszanavdn.

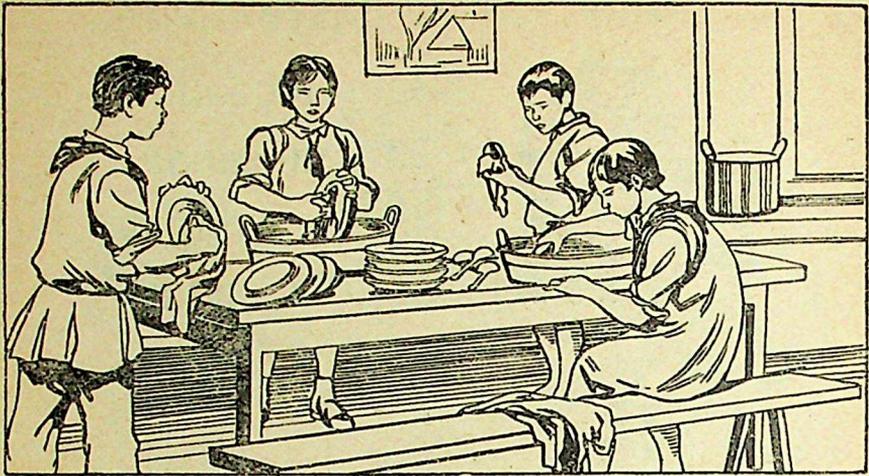

Bata biçzənə.
Əbə umşzana.
Bi tolz çadnav.
Çi tolz çaddvç?

Mana bakş irəd uga.
Bidn klasdan xurad noman daszanavdn.
Endr bakş mand karndaş caas əgve.

*Bidn klasdan xurad noman
daszanavdn.*

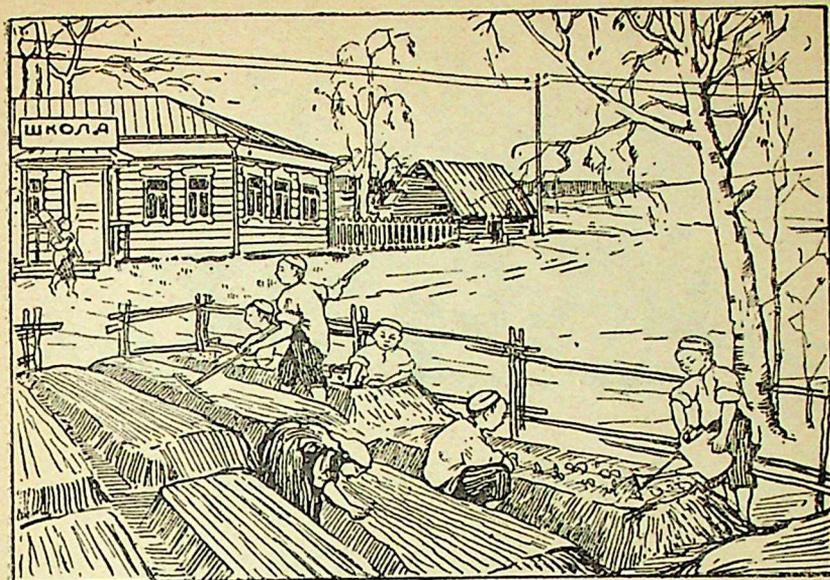
Xot uudg ərə.

Mana xot uudg ərəd xojr şirə vənə.
Bidn max idxlərn serəhər idnəvdn.
Xot uxinь əmne haran savngar uha-
navdn.

Mand uxr utx xojr bas əgnə.

Aah —savig xotin xəən xalun usar uhana.

*Kovyd, kyryd, xotin əmne
harian savngar uhaxantn!*

Şkolin harud.

En mana şkolin harud.

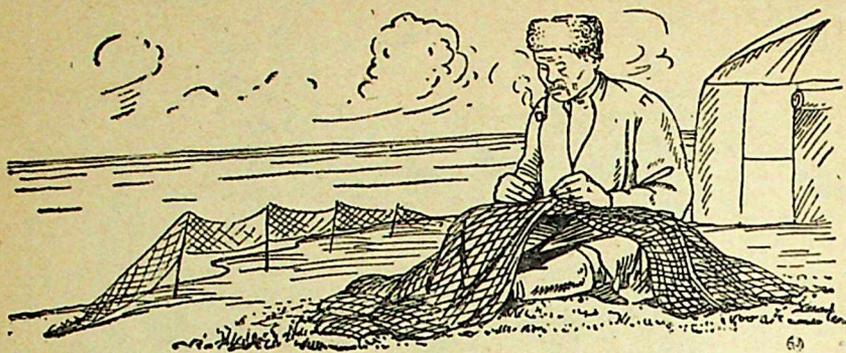
Kəvyd kyykd bodncg maltzana.

Əвə Dorz xojr damzlad zəzənə.

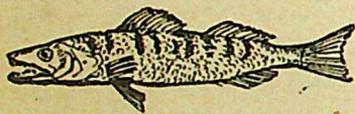
Liz Hərə xojr zəzənə.

Bidn harudıñ kədlmşig evrən kec-
xənəvdi.

*Şkolin kəvyd kyykd jir
kədlmşig.*

Aav şygyłan jaszana.

Cuuv.

Mana aav salgt
kødlnə.

En zil—zahsn jir
elvg.

Namrt iim zahsn
bərgdnə.

Zahsna şəln əmtəxn.

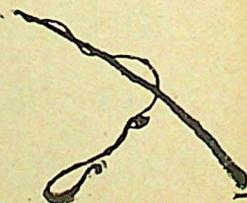
En mini haxulь.

Çamd haxulь wəny?

Kəvyd haxulər zahs wərxər

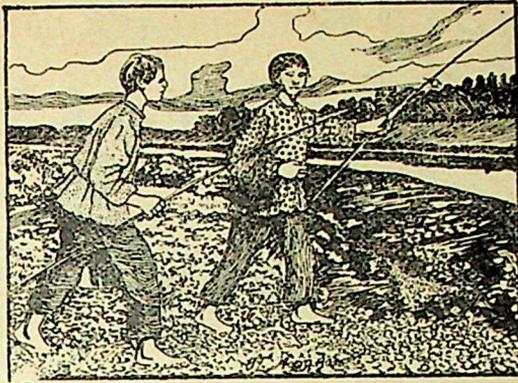
wəpə.

Mini haxulь sən.

Haxulь.

Mini haxulь sən.

Biçkn zahşnr.

Kövyd haxulər zahs vərzənə.
Haxulən xajçkad Yrvzyr torxinь kylə-
zənə.

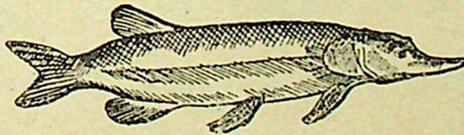
Batan haxulь көndrəd odv.

Nə, tat, eңçнь torçkz.

Bata haxulən harhad avb.

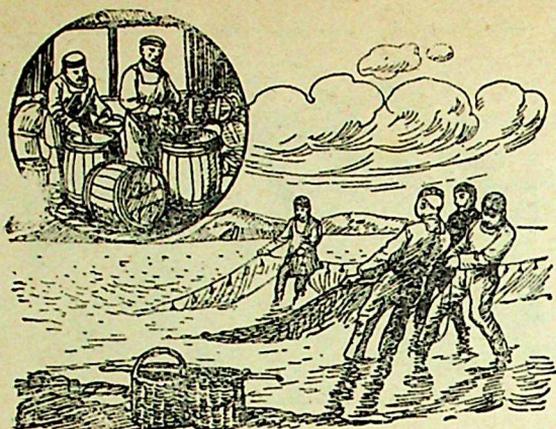
Haxulьднь neg хуңн hosn torç.

Kövyd yzçkəd vajrlad—curx gigəd
xəkrldv.

Curx zahsn.

Zahşç biçkn көvyd.

Zahsna ortg.

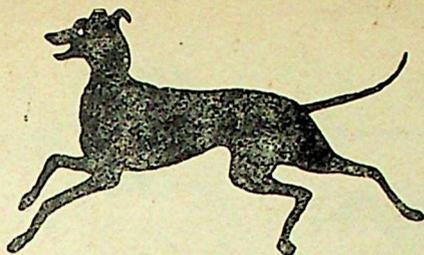
Mana zahsna ortgt 120 ərک bənə.

Zahsçnr usna көvəd xoşar bənə.

Liz—Hərə en ortgt bas bənə.

Liz ortgin xot kedg kyn bolz bənə.

Ortg şangas өgjen mөng avna, a bərsn
zahsan şangd өgnə.

Mana şurg.

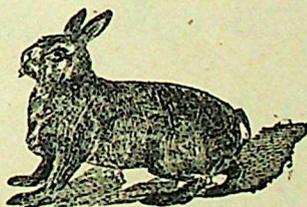
Mana şurg aň bərnə.

Xalbmgin hazrt modn xulsn xovrtan aň
oln bişi.

Bəxəs tula, arat, çono hurvn elvgər bənə.

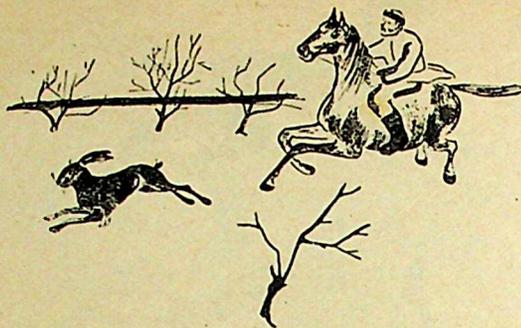
Anġin arsn ik məngtə.

Çono bas ik xorta aň, kynə mal idnə.

Нань јамаран аň mednəte?

Mana şurg aň, bərnə.

Aav anhuçlz jovna.

Aavin ər şurg daxz.

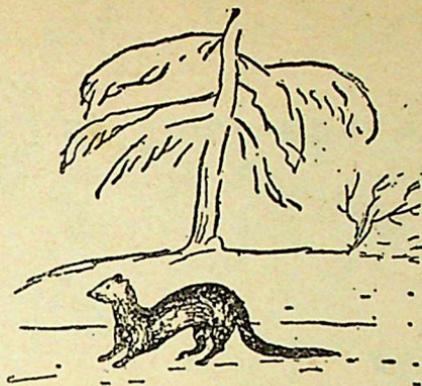
Mana şurg jir xurdn.

Arat ik alvın an.

Dadmg sən anhuç aratig ik xolas yzəd,
tyg xamaran harxinь çig medz orkna.

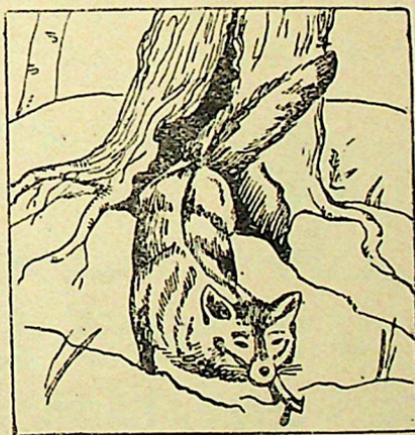
Mana aav çonig maləhər cokat vərənə.

Arat ik alvın an

Kyrne.

Aav namrt xavxar kyrne vərnə.
Kyrnin arsar uçs kez ymsnə.
Халыг кун кыrne хучхла серлнə.
Тернь ик му зан.

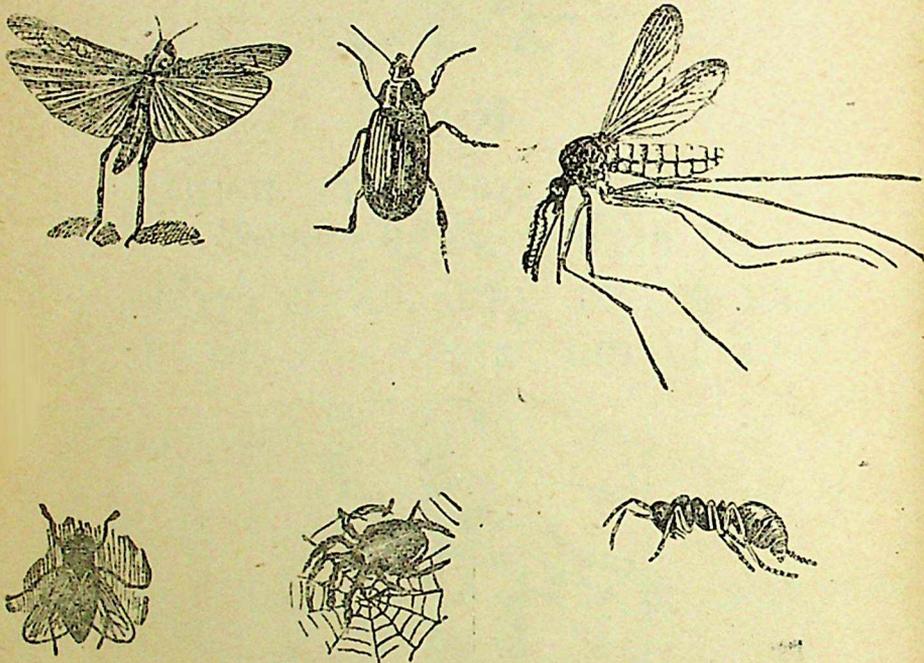
Arat.

Mini axd arat bərdg şurg vənə.
Arat ik mekç an.
En zil manakn 18 arat bərv.

Aratin arsn ynts.

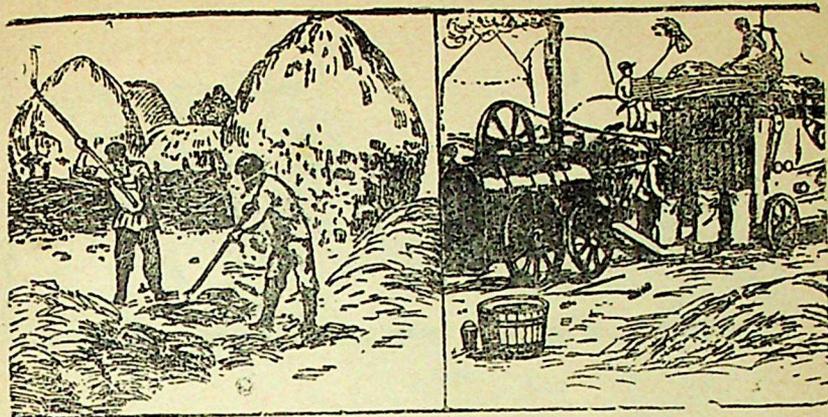
Хорха—хотин зытə əmts.

Batxnas kyynd gem xalьdimn; vəkyn
kyynd vezg tərdimn; çim ky zuhad ikər

zovana; carcaxa elvgər harsn cagtan hazrin
əvs tərэг idçknə, kyynd ik gidg xor
kyrgnə.

Carcaxa edl-axrud in xorlt kyrgns.

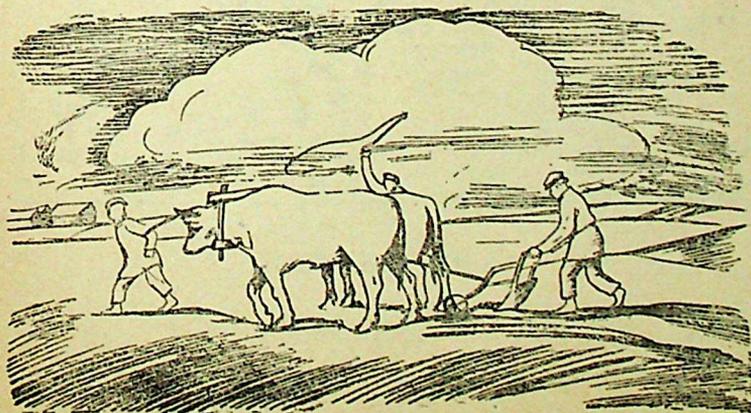
Tərə cökzəna.

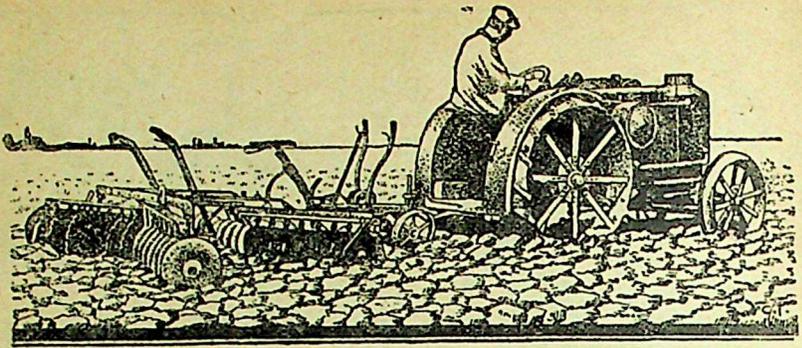
Erncənə Muşakn kolxozd orad uga.
Tərəhən bish̄ harar cökzəna.
Harar tərə cökla ik zovl̄ngta—kyçl̄htə volna.
Kolxoz tərəhən maşihər cökzəna.
Maşihər tərə cökla neg budə yr̄xş.
Kolxozd orad maşig olarn niləd xuldz avtn.

Olarn niləd kədixlə
Om̄gta çign volna

Olna edl ahursna
Olzn̄b ik volna.

Carmudar hazr xahlzəna.

Traktrar xahlzana.

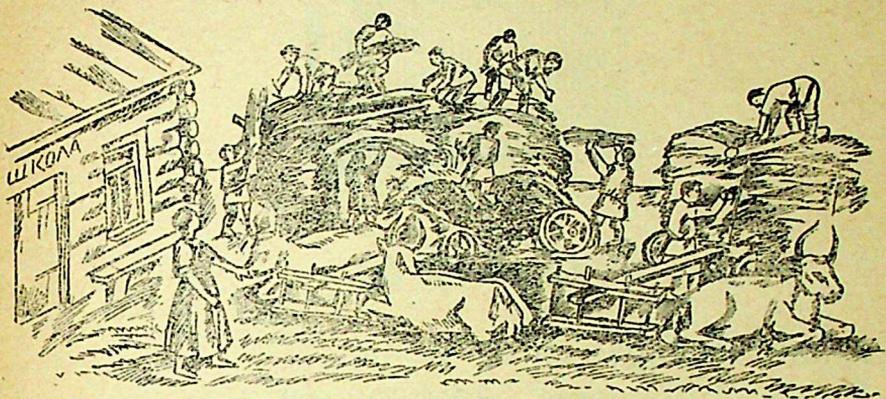
Kolxoz hazran xahlzana.
Edn ødrtøn jir ik hazr xahlna.
Mini ax traktr jovulna.
Bidn cuhar kolxozdan kødlzønøvdn.

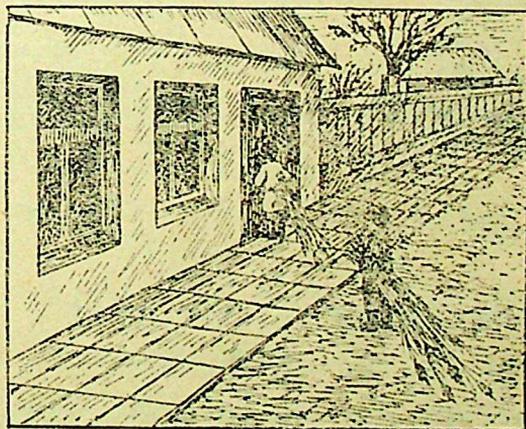
Xuls xadzana.

Ylmz Oçr xojr xuls xadzana.
En zil mana øerk nurt xulsn ikør urhv.
Køk xulsn malin tezæl, a şar—xumxarsn xulsr

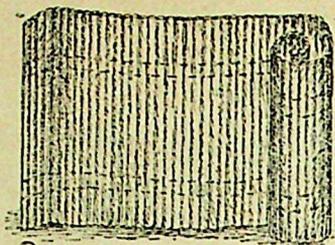
halin tylən bolna.
Manakn xulsar maldan xaşa kenə.

Surhulin kövyd kyykd xuls ovalzana.
Bidn şkolinь xulsig evrən ovalzanavdn.
Kədlmşinь vakşnь hardz kelgnə.

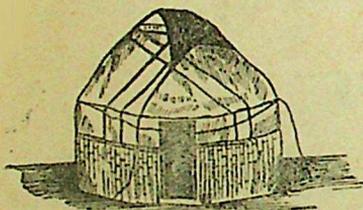

Kövyd beş tylx tylə avç jovna.
Beşən kövyd kyykd biisnь tylnə.
Xulsna halas beş jir sənər xalna.

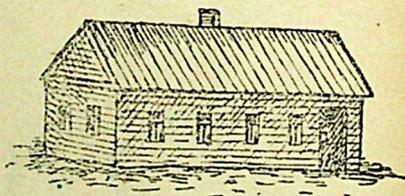

Zegsn şirdg.

Mana ez zegsn şirdg kenə.
Zegsn şirdg cevr bolna, ky butxş.
Manakn zegsər gerin irvç kenə.
Bidn zegsn şirdg kegəd ik mæng olnavdn.

İşkə ger.

Modn ger.

Lizinkn işkə gerən byrxər bənə.
İşkə gerig işkəhər byrdimn.
Dorzin modn ger dulan boln cevr.
Lizinkn əvld gertən xə orulna, bişn̄ bas bənə.
Malta xamdan bəxlə buzr bolna.
Dorzinkn malan katgt orulna.
Buzras gem irdg.

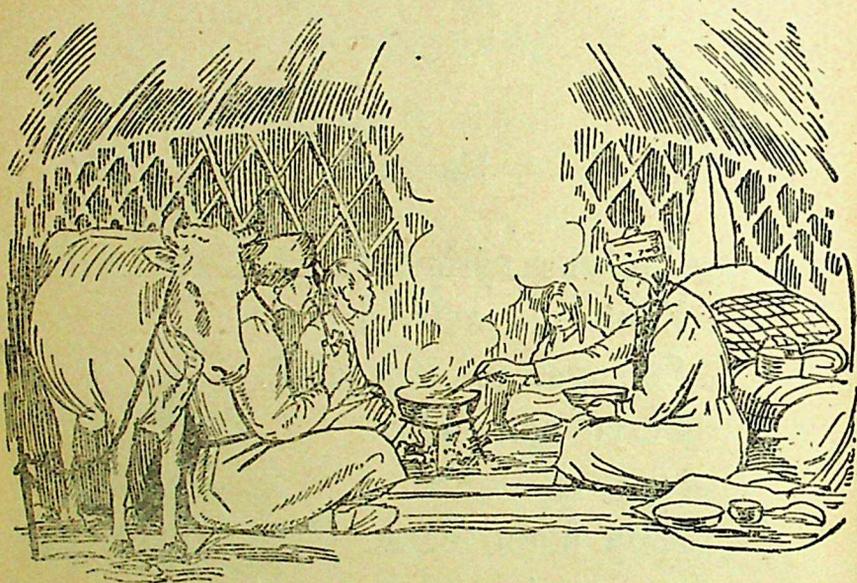
Namr.

Xar ylər byrkəd,
Xalun nar xalxlad,
Serzngsn salıkan tatad,
Seryn namr ekly.
Narn cə yzgdəd
Nərn bəran orad
Namr oda ekly.

Namrin seryn orad sadin xamtxasn şarlad bəz.
Zunaha kökrzəsn sad oda şarlz yzgdənə.
Ərə salıklıla xamtxasñ cəvrəd unna.
Sad şidrk xu şar xamtxasn bolz odna.
Şugdg duldg şovudñ uga bolad—sad ənçr-
sn bəədl harad bəz.

Dorzin byl.

Dorzinkn işkə gertə.
Ger dotran malan orulna. bisnъ vas vənə.
Xot uxlarn savan uhaxş.
Buzrar vəxlə kyynd gem irdimn giz mana
bakş kelnə.

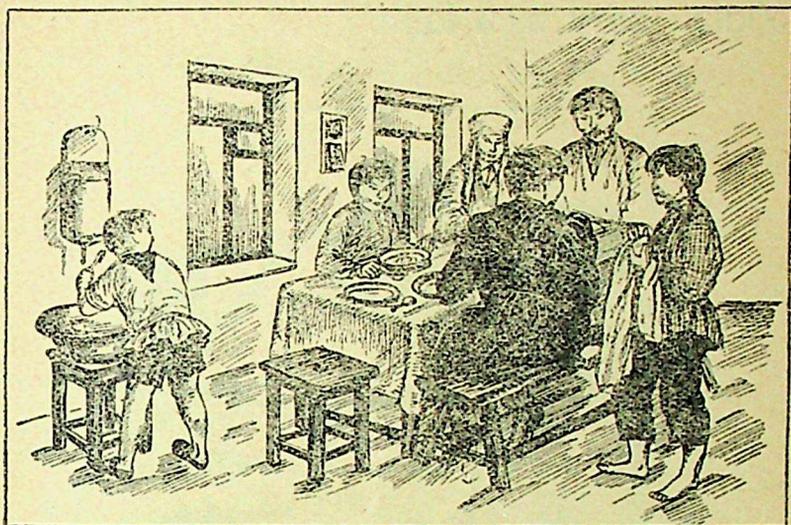

Bidn gertən xəxlərn jamaran kevər vəxinъ
cəlhəd kelnəvdn.
Tanahar volxla Dorzin vəlhn jamaran?

Oçra byl.

Oçrakn modn gertə—gerən jir cevrər vəlhnə.
Xot uxlarn stol deer una.
Xot uxinъ əmn cuhar savngar haran uhana.

Kyn bolhn tus-tustan xot udg savta.
Oçra xojr көvyn pioner.
Oçrala әdl cevрәр bәxlә kyynd gem irş uga.

Hәрә jahad gemtsmbe.

Sanzin Hәрә haza naaç jovad gert bәsn sulhta
usnas uv.

Hәрә tykә us biçә u gisn bijnъ bolsn uga.

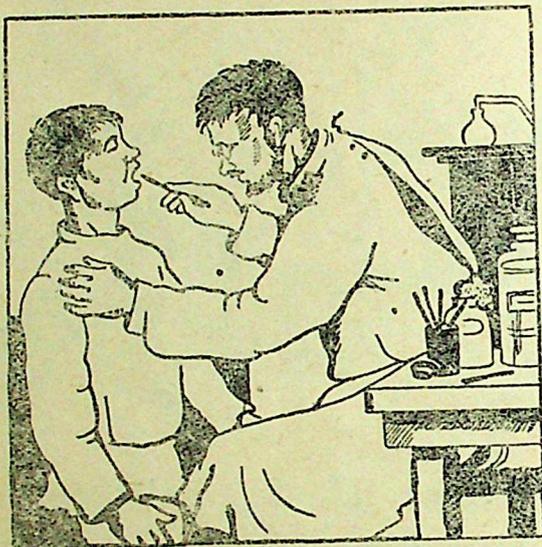

Ajartnъ xәрәd Hәрә gemtәd kevtv.

Mana şkold buslһsn usn bәnә, bidn tykә us
uudnugavdn.

Us uxlarn pol deer biçə asxtn, us asxad bəxlə
pol buzrdad vənə.

Yıdln xəry biçə ketn.

Emçin selvg.

Mana xotnd neg və emgn vənə.

Hərən ek Hərəhən ter emgnd yzylv.

Hərəd ter və us tərndz əgv.

Bəhin usn Hərəg edgəsn uga, nam xərnə ulm
mı volad vən.

Hərən eknə kəvyhən es edgxlə emçd avad odv.

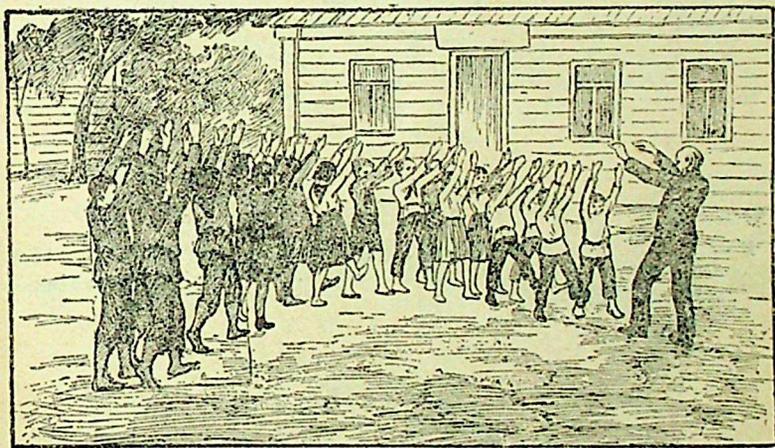
Emç xələhəd kövyntn tykə us uhad carcz giz
kelvə.

Emç kövyndn̄ em əgvə.

Hərən̄ emən uhad mañhdurt̄n̄ sən bolv.

Bə xudlar emndg vəz.

Fizkultura.

Mana vaxş ərün volhn̄ mand fizkultur̄ zaana.

Fizkultur̄ kexlə maxmud çañhr̄na.

Maxmud çañhr̄xla gem irlhn̄ vah volna.

Sarıgin vulyçng jir xatu.

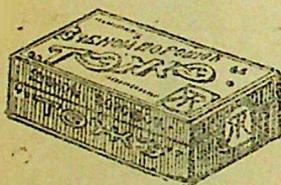
Cevr sən ahart ərün asxnd fizkultur̄ kezətn̄.

Əmsxlən çikər avçatn̄, kihən xamrarn̄ avçatn̄.

Zul.

Hərə xojr byrynъ neginъ xuldad məng kez avb.
Eu məngərn zul asxn ər cətl kəzr nadxar vənə.
Zul asxn kəzrəs şyhəd olzta volxla carandnъ zilin
təgəlngd olzta bolsnъ ter giz Hərə kelv.

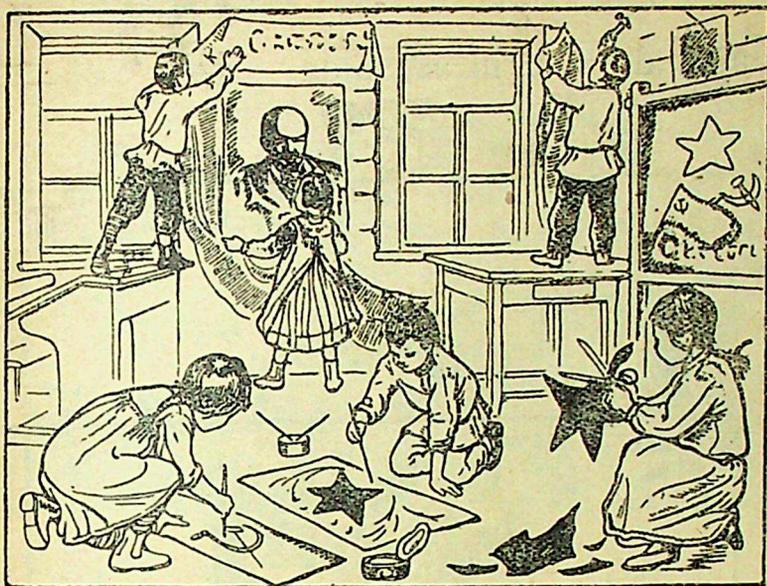
Zul asxn kesg zalus ərk xuldz uckad xorndan
gəvdldv, a zərmnъ xulxa çign kev. Mana şkol zul
kesn uga, şkolin ɵerk xotn bas zul kesn uga,
xərnъ zul asxn umşlhna gert odad gazed dektr
umşcxav.

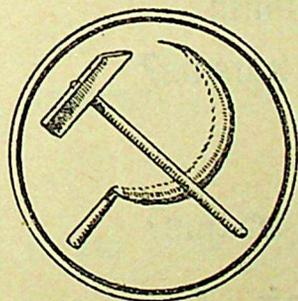
Çevr bə.

Bi ɵryn asxn xojrıt şydən zylgz uhadv.
Mini şydn zev uga.
Dorz çini şydn jamaran?
Sanzin şydn es zylgdgtən jir zəvtə.
Nand dəkəd savng vənə.
Çevrər bəxlə gem irdim biş.

Klasan kerylzenəvədn.

Udl uga mana ik sən ədr bolx.
Ter ədr oln ugatə uls josən hartən avsn ədr.
Tegəd bədn ter ədr tə bəjn bəldzənəvədn.

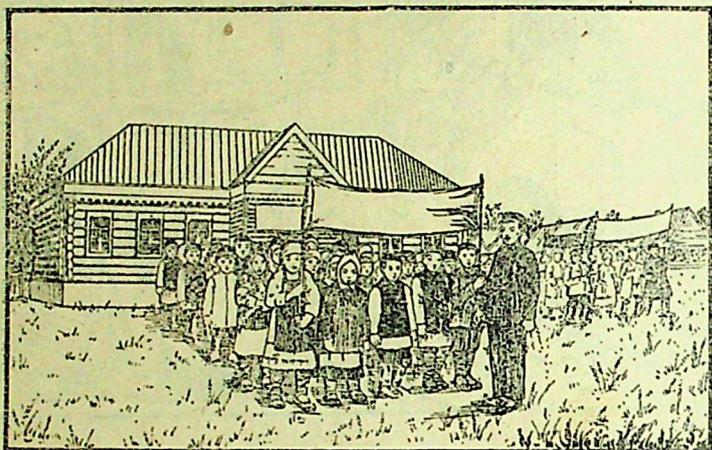

Lizin zursn alx xadur xojr.
Liz ter zurginə dornə igz biçv:
Alx xadur xojr ax dy xojr.

Алхнъ кѳдлмшç, а хадурнъ крестъжан кун.

En хожурн регдѳд јосан тогтав.

Bajaçudin dazrmzas sãldv.

Jungad mana selsovet omnkasn sæxrædkersmъ?

Jungad xasvç deeræn Leninë zurg mandlulsmъ?

Jungad endr æmtn

Omknasn ert xursmъ?

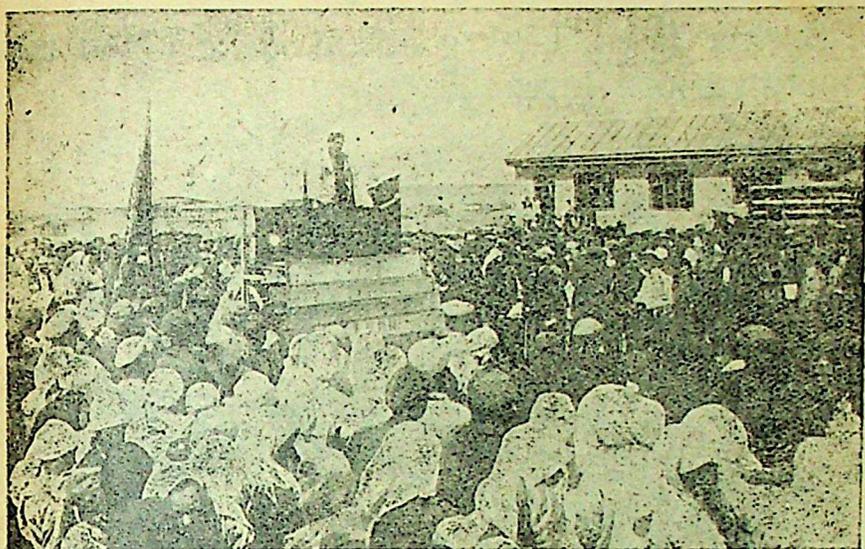
Biçkn ik uga

Bajrta jungad væxmъ?

Endr mana vajr.

ÇIn xarçudin oktævrin revolyc

Ændæn kyrsn œdr.

Xulhn sarin 7.

Cuhar ulan tug kiskəd ul̄ncar jovac duldv.

Mana şkolin ər cuglrad, en ɵdrin tusk cəlhr
kelz ɵgv.

En ɵdr kesg dazmzd jovsn ɵmtn sultxvr avsn
ɵdr.

Kɵdlmşç uls, ugatə voln dund hara malta —
axuta krestəjan uls nicəd josan hartan avsn ɵdr.

En ɵdrin uçrin̄ vakşasn surad medz avtn.

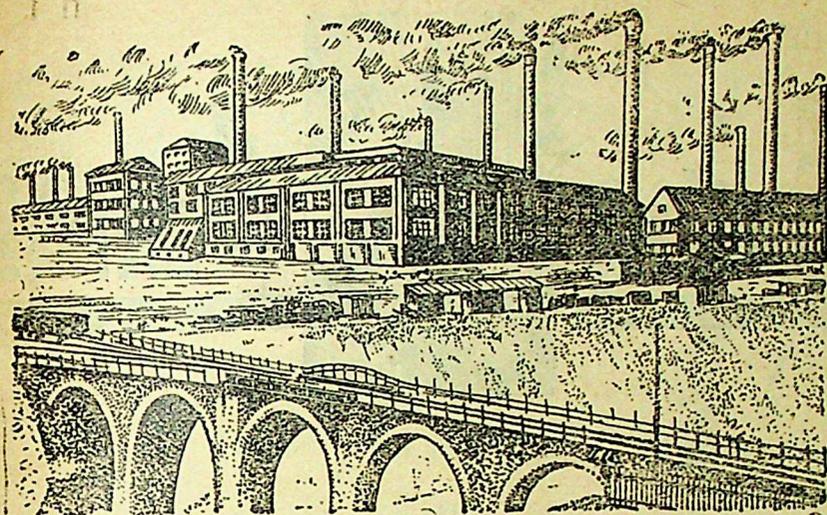
Pionermyd jovz jovcxanə.

Byşkyr tatad, kenkrğ cokad, dekc kələn işkəd
pionermyd jovz jovcxana.

Kəlsnə ulan tugig
Kəvyd kyykd bəgəd
Kəkşn ecksən solıxar
jovz jovna bidn.
Aavin bərsn tugig
Aldl uga bərxvdn
Altn delkə deer
tosxk bidn ynyg.

Sən ədr jahz kesən klasdan irəd biçtn.

Mana օստ.

Хууvin jօsn kesg fab ik—zavodmud, kolxoz—sovhozimud, kօdlmօօnր bօօx germud tosxz bօr-zօnօ.

Բաբրիկին kօdlmօօնր Կհար սրհուլ սրնա.

Բաբրիկ սելօն հաբրտ ւմսx zyxին օցնօ, օ սելօն kօdlmօօնրտ հւյր—Եւսդօ, մօx, տօ, օնդց օցնօ.

Օդր ւրվօս օն բաբրիկ—zavodmud, kolxoz-sovhozimud օսօդ յօվնօ.

5zilig

4zild!

Mana komuna paartʻ kelvə:

Tavn zilin ergcd kycəx kədlmşən dərən zilin
ergcd kycətxəj giz.

— Kycəximn!—gigəd fabrik—zavodmud xəry
əgcxəv.

Kycəximn!—gigəd kolxozmud—sovxozmud xəry
əgvə.

Tednig daxad onc edl—axuta krestʻjanmud
kycəximn gigəd xəkrləvə.

Şin fabrik — zavodmud ikər elvətxə gigəd
mana şkolin kəvyd kyykd şin zajmd biçgdcxəv.

Ulan cerg.

Jaraldad jovhn cerg jovz jovna.

Jovhn cergin ardas mærtə
cerg daxz jovna.

Mærtə cergin ardas tov dax-
ulad çirz jovna.

Mana ulan cerg xar kəlsərn
gesən tezədg ulsas byrdnə.

Mana xalʹmgud vas ulan ergtc
mordna.

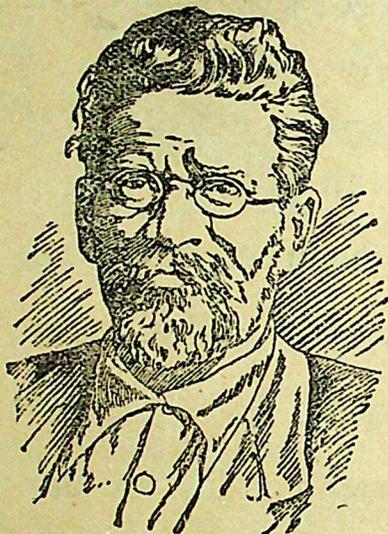
Ulan cergtdsn kəvyd surhulʹ
surad harç irnə.

Ulan cerg—SSSR-in icgtə xarul.

Хууvin jоsn.

Кезәнә хаана цагт орн нутгин төриг байн—
ноjn бәрдг билә, тедн висинь дурлар төр таслг билә.
1917 зилин хулhn сарин 7-с наран хар кәлсәrn гесән
тезәдг улс орн нутгин төр медедг болв. Ода орн

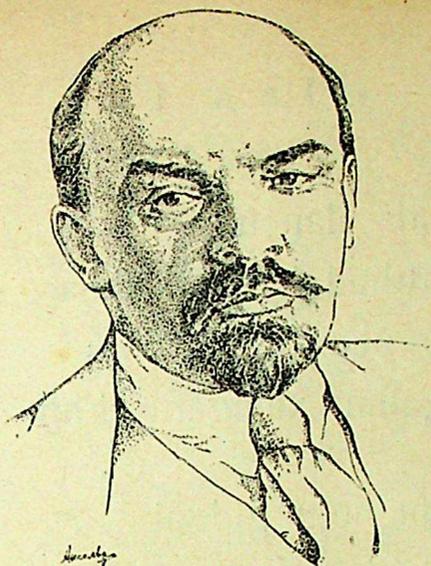
нутгин төриг олarn хууvlәд, selvг бәрдәд кенә,
тер ucrar оlna uxanla nicәтә болна. Кәдлмшç, хар
кәлсәrn гесән тезәдг крестъjan улс висинь дундас
итксн улсан ax jосnd суңhexана.

Ода VCIK—in axлаç болз крестъjan улсан
harsн Калинин gidг kyn вәнә.

Угатъnrin zalmz Lenin.

Оln кәдлмшç, хар кәлсәrn гесән тезәдг улсин
амрг Vladimir Илйç Lenin 1870-ç зилд Симбирск
gidг балhsнд harsн мән.

Lenin ik bahasn авн, surhulь sura jovsn вijnь
олн угатә улсин зовln yzәд медәд, тер улст tus
kyrgkәр алъ neg arhinь хәз хаана jосnla nolda
jovz ашдн 1917-с зил угатъnrт jосинь hartнь авç өгвә.

Degd ik yldvr oln zild kez jovsn kyn volad,
vidnъ berk kynd ovcn irsn ucrar 1924-c zil tula
(janvarъ) sarin 24-d ongrv. Bolv Lenin ongrv cig,
tyni oln amtni tolъ kesn kesg ssn jumnъ kezad
cig martgdş uga.

Leninә kesn aç.

Xarñhu xar xalъmg
Xaand vasgdz jovla,
Xaand vasgdz jovsinъ
Xærtә Иыç urala.
Xolъç tolvrta Иыç
Xalъmgin däsинъ darv;
Xurc tyni nilъçar
Xarñhu xalъmg төvknv.
Xaluç sәxn Lenin
Xalъmgin amrg volv.
Xærtә tyni açinъ
Xәrnъ martl uga jovij.

U l a n t u g .

(Şin dun).

Əndr ulan tugigi
Ohtrhudakyrgez kiskija
Ter ulan tuginь dora¹.
Ugatьnr xamgarn zirhija;

Bajn nojn gidgni
Balv tusx voltxa,
Baxta vajrta ulan josn
Batrz togtx voltxa!

Nojn zəsn gidgni
Nojlad jungad jovsmь;
Nom uga xarçudan
Noxala jungad dьncylsmь?

Ulan zalata xalьmg
Uralan mordad joviçi,
Uralan mordad jovxlarn
Ulana josnd vaktxlçi!

Образцы
Арт. 111
Л. Криворожко
г. Москва 1924

